



II. gimnazija Maribor, Trg Miloša Zidanška 1

# **Najpomembnejše in najbolj znane pogodbe v Evropski uniji**

(naloga pri predmetu evropske študije)

Avtorica: Lili Li Dobnik

Razred: 4. a

Mentor: Saša Mikić

Šolsko leto: 2021/2022

Maribor, 2022



## KAZALO VSEBINE

Povzetek.....	2
1 Uvod.....	3
1. 1 Namen in metoda dela.....	3
2 Zakonodaja Evropske unije.....	4
2. 1 Kaj so pogodbe in kdo jih sprejema?.....	4
3 Najpomembnejše pogodbe v Evropski uniji.....	5
3. 1 Pariška pogodba.....	5
3. 2 Rimska pogodba.....	5
3. 3 Pogodba o združitvi.....	6
3. 4 Enotni evropski akt.....	6
3. 5 Maastrichtska pogodba.....	7
3. 6 Amsterdamska pogodba.....	8
3. 7 Pogodba iz Nice.....	9
3. 8 Lizbonska pogodba.....	9
4 Pomen pogodb.....	10
4. 1 Pomen pogodb za Evropsko unijo kot celoto.....	10
4. 2 Pomen pogodb za Slovenijo.....	10
5 Diskusija.....	11
Zaključek.....	12
Viri.....	13

## **Uporabljene okrajšave**

EU .... Evropska unija

ESPJ .... Evropska skupnost za premog in jeklo

EGS .... Evropska gospodarska skupnost

Euratom .... Evropska skupnost za atomsko energijo

ES .... Evropska skupnost

EEA .... Enotni evropski akt

PEU .... Pogodba o evropski uniji

PEU II ... Pogodba o Evropski uniji II

ZK .... Združeno kraljestvo Velike Britanije in severne Irske

MVK .... Medvladna konferenca

## **POVZETEK**

Pogodbe imajo ključen pomen pri delovanju Evropske unije in posameznih Evropskih institucij. So podlaga za nastanek Evropske skupnosti za premog in jeklo, Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo. Med pomembnejše pogodbe spadajo Pariška pogodba, Rimska pogodba, Pogodba o združitvi, Enotni evropski akt, Maastrichtska pogodba, Amsterdamska pogodba, Pogodba iz Nice in Lizbonska pogodba, seveda pa med pomembnejše spadajo tudi pogodbe o vstopu posamezne članice v unijo. V vsakdanjem življenju je njihov vpliv opazen predvsem na gospodarski ravni, je pa aktualna tematika tudi njihov pomen v današnji uniji.

Število besed: 89

Ključne besede: Pogodbe, Evropska unija, Evropske institucije, Pariška pogodba, Maastrichtska pogodba

# 1 UVOD

S pogodbami je bila ustanovljena skupščina ki jo danes poznamo pod imenom Evropska unija. *»Cilj te pogodbe je bil zblížati šest držav, ki so se v preteklosti vojskovale med seboj, da bi se zedinile za doseganje skupnih ciljev,«* (Evropska unija, Pogodbe in Evropski parlament, b. d.). S kasnejšimi pogodbami so poleg medsebojnih odnosov izboljšale vodilne institucije in notranjo politiko unije. Pogodbe, ki so bile sprejete od leta 1951 do danes predstavljajo temelje za delovanje vseh evropskih institucij in so tudi vzrok za njihov obstoj. Proces spreminjanja pogodb je dolgotrajen, namreč za kakršnokoli spreminjanje pogodbe je potrebno sestajanje medvladne konference (MVK) ter parlamenta. Ta je tudi z vsako novo pogodbo pridobil več nadzornih, demokratičnih in zakonodajnih pristojnosti. Zaradi pogodbe (Bruseljske pogodbe) ima parlament tudi pravico oceniti zanesljivost izračuna proračuna, ki ga izda Komisija. Nato je zaradi EEA parlament pridobil odločilno funkcijo pri dovoljevanju bodočih držav članic in z Amsterdamsko pogodbo povečal njegovo vlogo pri sprejemanju pravnih aktov znotraj unije skupaj s Svetom. Zadnja pogodba, ki je bila podpisana je začela veljati leta 2009 in je okrepila nekatere institucije, še posebej Evropskemu parlamentu ki je sedaj imel ključno vlogo pri izbiri predsednika Evropske komisije. Med bolj znane ratificirane pogodbe spadajo Pariška pogodba, Rimska pogodba, Maastrichtska pogodba ... neratificirana pa je bila Pogodba o Ustavi za Evropo, ki obstaja le v obliki osnutka (Evropska unija, Pogodbe in Evropski parlament, b. d.).

## 1. 1 Namen in metoda dela

Namen te naloge je podrobno raziskati zgodovino, pomen in delovanje Pogodb, ovrednotiti njihov pomen za celotno unijo kot tudi za slovenijo in podati moje mnenje o tematiki pogodb in prava v Evropski uniji. To bom storila s preučevanjem zanesljivih virov in oblikovanjem mnenja ta podlagi resničnih podatkov.

## **2 ZAKONODAJA EVROPSKE UNIJE**

Zakonodaja Evropske unije je sestavljena iz treh vrst zakonodaje, ki so med seboj povezane. Te so primarna zakonodaja, sodna praksa in sekundarna zakonodaja in so skupaj povezane v t. i. *acquis communautaire*. Med sekundarno zakonodajo spadajo vse uredbe, direktive, odločbe in priporočila, temelji pa na primarni zakonodaji. Primarna zakonodaja zajema pogodbe ter dogovore s podobnim statusom (Kovač, 2010).

### **2.1 Kaj so pogodbe in kdo jih sprejema?**

»Pogodbe EU so zavezujoči dogovori med državami članicami EU,« (Urad za publikacije, Veljavne pogodbe, brez datuma). Pogodbe so nekakšni temelji za delovanje EU. V Pogodbah o delovanje EU so v 2. členu zapisane tudi pravice in dolžnosti EU ter držav članic, kjer je jasno zapisano, da se morajo te skupine ravnati po pogodbah. Pogodbe so tudi temelji za vse pravne akte znotraj EU (Urad za publikacije, Pogodbe o delovanju Evropske unije, 2012)

Organizacije, ki sprejemajo pravne akte v EU so Evropska komisija, Evropski parlament in Svet Evropske unije. Evropska komisija je izvršilni organ EU, ki ga sestavljajo komisarji in zastopa interese EU. Poleg upravljanja proračuna EU in zastopanja EU na svetovni ravni, je njena naloga tudi predlagati zakonodajo Evropskemu parlamentu in Svetu EU. Evropski parlament skupaj z Evropsko komisijo sprejema zakonodajo in proračun, vendar izvaja tudi nadzor nad institucijami v EU. Tudi Svet EU sprejema zakonodajo in proračun EU, ampak ima tudi pomembno vlogo pri sklepanju mednarodnih sporazumov (Senegačnik, 2021).

## **3 NAJPOMEMBNEJŠE POGODBE V EVROPSKI UNIJI**

### **3. 1 Pariška pogodba**

Najstarejša in najpomembnejša pogodba za nastanek Evropske unije je Pariška pogodba o ustanovitvi evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ). Podpisalo jo je 6 ustanovnih članic EU – Belgija, Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg in Nizozemska – in sicer v Parizu leta 1951 (Urad za publikacije, Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, Pogodba ESPJ, 2017).

Po koncu II. svetovne vojne so si nekatere evropske države prizadevale ohraniti mir v Evropi. Da bi se izboljšali odnosi med Francijo in Nemčijo, je francoski zunanji minister Schuman s politikom Monnetom sestavil Schumanov načrt, ki je kasneje bil podlaga za nastanek Pariške pogodbe. S tem načrtom je želel doseči, da bi Nemčija in Francija, ter ostale evropske države, imeli skupni nadzor nad proizvodnjo jekla in premoga. Ti dve surovini sta namreč bili izjemno pomembni pri oboroževanju države (Kovačič, 2009).

Vsebina pogodbe je določala cilje, institucije in delovanje ESPJ. Pogodba ima štiri naslove ter dva protokola in konvencijo o prehodnih pravilih. Med institucije, ki jih je določala Pariška pogodba, spadajo Visoka oblast in Skupščina, Svet ter Sodišče, ki so skupaj sestavljale Svetovalni odbor. Te institucije so predhodnice današnje Evropske komisije, Evropskega parlamenta, Sveta EU in Sodišča EU. Naloge teh institucij so bile zbirati informacije, se posvetovati in izvajati preglede. Pogodba je tudi dovoljevala Visoki oblasti, da določi najvišje in najnižje cene v primeru krize. Prepovedala je tudi škodljive prakse. Pogodba je imela veljavnost 50 let in je leta 2002 prenehala veljati, kljub temu da je bila nadgrajena z različnimi pogodbami kot so Pogodba o EU, Amsterdamska pogodba ... (Urad za publikacije, Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, Pogodba ESPJ, 2017).

### **3. 2 Rimska pogodba**

Rimsko pogodbo je podpisalo šest ustanovnih članic EU v Rimu leta 1957 in je veljala od leta 1958 naprej. Z njo je bila ustanovljena Evropska gospodarska skupnost (EGS). Države, ki so pogodbo podpisale, so si prizadevale ustvariti enotni trg, na katerem je prost pretok oseb, blaga, storitev in kapitala. Poleg nje je bila podpisana tudi pogodba, s katero se je ustanovila Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom). Podobno kot Pariška pogodba je Rimska pogodba imela določene cilje (Urad za publikacije, Rimska pogodba (EGS), 2017).



S to pogodbo so se spremenile tudi institucije in njihove funkcije. Te institucije so bile Sodišče, Svet ministrov, Parlamentarna skupščina in Komisija (Urad za publikacije, Rimska pogodba (EGS), 2017). Med glavnimi cilji teh institucij je bila odprava carin, skupna kmetijska politika, skupna politika transporta in druge (Škabar, 2003), želeli pa so tudi zblížati evropske narode. Pogodba EGS ima tudi neomejen čas trajanja in se je od njenega podpisa že večkrat spremenila, dandanes pa jo imenujemo Pogodba o delovanju EU (Urad za publikacije, Rimska pogodba (EGS), 2017).

### **3. 3 Pogodba o združitvi**

Pogodba o združitvi oz. Bruseljska pogodba je bila podpisana v Bruslju leta 1965 in velja od julija 1967 naprej. S to pogodbo so si takratne članice prizadevale združiti takrat obstajajoče Evropske skupnosti (ES). Te so bile ESPJ, EGS in Euratom. Z združitvijo teh skupnosti so se združili tudi njihovi organi (Urad za publikacije, Bruseljska pogodba (Pogodba o združitvi), 2018).

Po podpisu pogodbe sta nastala dva izvršna organa in sicer Svet evropskih skupnosti in Komisija evropskih skupnosti. V Svet evropskih skupnosti so se združili Posebni svet ministrov ESPJ, Svet EGS in Svet Eratoma, v Komisijo Evropskih skupnosti pa Visoka oblast ESPJ, Komisija EGS in Komisija Euratoma, vendar sta nova organa še vedno delovala po starih pogodbah. S to pogodbo si je ES tudi prizadevala ustvariti enotni proračun in enotno upravo, določala pa je tudi Bruselj kot začasen sedež institucij ES (Urad za publikacije, Bruseljska pogodba (Pogodba o združitvi), 2018).

### **3. 4 Enotni evropski akt**

Ideja za enotni evropski akt (EEA) je nastala na 33. srečanju Evropskega sveta leta 1985, ker so želeli reformo ES in formalnopravno ureditev političnega sodelovanja združiti v en dokument. Velja od leta 1987 (Škabar, 2003).

Poleg štirih naslovov se v tem aktu pojavi tudi preambula. V preambuli je naveden temeljni cilj pogodbe, vendar vključuje tudi odločenost članic, da oblikujejo Evropsko unijo in s tem omogočijo boljše sodelovanje ter večjo politično povezanost med članicami. S to pogodbo se je uvedlo tudi glasovanje s kvalificirano večino na področju skupne carinske tarife, pretoku kapitala, pretoku storitev in prevozu ter tudi na novih področjih kot so notranji trg in okolje

(Urad za publikacije, Enotni evropski akt, 2018). EEA je vseboval tudi podrobnejšo razlago Rimske pogodbe, ker pa so se članice zavezale k večjemu medsebojnemu obveščanju je nastal tudi Sekretariat evropskega političnega sodelovanja, ki je imel sedež v Bruslju (Škabar, 2003).

V enakem obdobju kot je bil podpisan EEA je bil podpisan tudi Schengenski sporazum, s katerim naj bi se liberaliziral promet med članicami. Ker je podpis tega sporazuma prinašal mnogo vprašanj glede prehoda drog, policije ipd. članicam ni bilo lahko uresničiti teh ciljev (Škabar, 2003).

### **3. 5 Maastrichtska pogodba**

7. 2. 1992 so takratne države članice podpisale Maastrichtsko pogodbo, ki jo poznamo tudi po imenu Pogodba o Evropski uniji (PEU). Z njenim podpisom je bila ustanovljena Evropska unija (Škabar, 2003).

Maastrichtska pogodba se je do svoje ratifikacije soočala z mnogimi problemi. Kljub temu da je bila podpisana februarja 1992, je mnoge države niso ratificirale do leta 1993. Vzrok za to je bil odziv ljudstva, ki je bilo v mnogih državah proti združevanju v enotno unijo. Leta 1993 so jo ratificirale vse takratne članice in Pogodba o Evropski uniji začne nadgrajevati EEA. Članice so si s PEU prizadevale nadgraditi gospodarsko in politično unijo (Škabar, 2003).

Na podlagi PEU sestavljajo Evropsko unijo trije stebri, temelji katerih so pogodbe . Prvi steber so Evropske skupnosti (Svet EU, Komisija ...), drugi steber je skupna zunanja varnostna politika (Kovačič, 2009), tretji pa zajema sodelovanje vlad EU na področju notranjih zadev in pravosodja. Znotraj vsakega stebra se pojavljajo cilji h katerim stremi EU. Namen drugega stebra je ohranjati mir, spodbujati mednarodno sodelovanje, ščititi skupne vrednote ... medtem ko je namen tretjega stebra, da zagotavlja varnost javnosti na visoki ravni s tem, da je na mejnih prehodih med robnimi članicami EU in preostankom Evrope vzpostavljen strog nadzor, da se države članice skupaj borijo proti terorizmu, da se pripravi skupna azilna politika ... (Urad za publikacije, Maastrichtska pogodba o Evropski uniji, 2018).

Z Maastrichtsko pogodbo je prišlo do sprememb tudi na področjih socialnega protokola, evropskega državljanstva ter v institucijah EU. Evropska unija si ne prizadeva le skupnega gospodarstva in ekonomske politike, kot so si skupnosti v preteklosti, ampak se dotika tudi sodobnejših težav, kot so mladi, kultura, varstvo potrošnikov ipd. EU naj bi sedaj spodbujal tudi zaposlovanje in socialno zaščito prebivalcev, kot tudi izboljšanje delovnih, življenjskih

pogojev ... Po PEU je vsem državljanom omogočeno tudi prosto gibanje in življenje na ozemlju EU in možnost sodelovanja na volitvah v državi, kjer živi. Zaradi PEU je nastal tudi Evropski odbor regij, okrepila se je zakonodajna pristojnost Evropskega parlamenta, pojavilo pa naj bi se tudi več večinskega glasovanja ob sprejemanju zakonov. S to pogodbo se je začelo nekakšno novo obdobje v zgodovini EU (Urad za publikacije, Maastrichtska pogodba o Evropski uniji, 2018).

### **3. 6 Amsterdamska pogodba**

Po sprejetju PEU se je vzpostavil skupni trg, začele so se razprave o poglobljanju povezanosti med članicami in EU se je še bolj razširila. Ker PEU ni bila popolna, so morali podpisati še eno pogodbo, ki bi Maastrichtsko pogodbo dopolnjevala. To so podpisali leta 1996 v Amsterdamu in jo imenujemo Amsterdamska pogodba oz. Pogodba o Evropski uniji II (PEU II). Ta pogodba podobno kot PEU obravnava aktualne probleme, kot so demokracija in človekove pravice (Škabar, 2003).

S to pogodbo si je EU zadala cilje na področju trajnostnega razvoja, identitete EU, svobode, varnosti in pravice ter na področju pravnega reda EU. S PEU II se pojavijo tudi spremembe v Evropskem parlamentu in Evropski komisiji. Zaradi te pogodbe je število poslancev v parlamentu omejeno na 700 in imenuje predsednika Evropske komisije, v kateri je zaradi te pogodbe določen en komisar na državo članico (Urad za publikacije, Amsterdamska pogodba, 2018).

Na področju sociale in pravic se s PEU II države odločijo, da bodo skupaj reševale problem brezposelnosti, izobraževanja in kvalificiranje evropske delovne sile ter da na tem področju ustvari novejša in boljše rešitve. S PEU II si države članice tudi želijo omogočiti prosto gibanje državljanov med posameznimi ozemlji ter izboljšati sodelovanje znotraj Schengenskega sporazuma. EU s tem sporazumom tudi aktivno vstopa v globalne probleme. Skupno zunanjo politiko tudi predajo posameznim članicam in ne ES. Ker se je EU nameravala širiti, je prišlo do novosti tudi v politiki priključitev, omogoča pa tudi poglobljeno sodelovanje med posameznimi državami članicami (Škabar, 2003).

### **3. 7 Pogodba iz Nice**

Pogodba iz Nice je bila podpisana v Nici 26. 2. 2001 in se posvetila vprašanju sestave Evropske komisije, glasov v Svetu ministrov in iskala rešitev na odločanje s kvalificirano večino. Nastala je, ker PEU in PEU II nista dovolj natančno soočili z nekaterimi problemi, predvsem s širitvijo unije (Škabar, 2003).

Glavni cilj Pogodbe iz Nice je bil reformirati institucije EU in jih s tem pripraviti na novo širitev. V Evropski komisiji je določeno največje število 27 komisarjev, njihovega predsednika pa s kvalificirano večino izvolijo predstavniki Sveta. Spremenila se je tudi metoda glasovanja v Svetu EU in sicer z zaostrovanjem pogojev kvalificirane večine, njeno uporabo pa razširijo na več področij. Število poslancev v Evropskem Parlamentu se tudi spremeni s 700 na 723, zakone pa sprejema s Svetom. Spremeni se tudi število sodnikov na posameznih zasedanjih Sodišča EU. S to pogodbo so spremenili tudi okrepljeno sodelovanje. Države članice na tem področju nimajo možnosti veta, razen na področju obrambe. S pogodbo iz Nice so se pojavile tudi sankcije za kršitve temeljnih pravic znotraj države članice in Bruselj je določen za kraj, kjer potekajo zasedanja Evropskega sveta (Urad za publikacije, Pogodba iz Nice, 2018).

### **3. 8 Lizbonska pogodba**

Lizbonsko pogodbo so podpisali 13. 12. 2007 v Lizboni. Podobno kot preostale novejšje pogodbe tudi ona le dopolnjuje starejše pogodbe in ima cilj tesnejšega povezovanja držav članic. Spremenila je tristebno strukturo EU (Bauman, 2010), omogočila Komisiji, » ... da začne postopke proti državam članicam zaradi neimplementacije direktiv.« (Karba, 2011). Lizbonska pogodba je tudi pripomogla k večjemu pomenu EU na področju mednarodnega prava. Omogočila naj bi tudi ustanovitev Evropskega javnega tožilstva, ki obravnava kazniva dejanja zoper finance EU (Karba, 2011). V Lizbonski pogodbi je tudi zapisano, da Evropski parlament volijo državljani EU, prizadeva pa si tudi večje sodelovanje med nacionalnimi parlamenti. V njej se tudi prvič pojavi možnost izstopa iz EU. S to pogodbo se je povečal tudi pomen človekovih pravic v EU, ker je v primarno zakonodajo vključila Listino temeljnih pravic. S podpisom te pogodbe se je Evropska unija začela pojavljati kot pravna oseba (Ministrstvo za javno upravo, 2021).

## **4 POMEN POGODB**

### **4. 1 Pomen pogodb za Evropsko unijo kot celoto**

Glavni cilj Evropske unije je ohraniti mir v Evropski celini. To so želeli doseči in so tudi dosegli s Pariško pogodbo, ki je ustanovila ESPJ. Od podpisa te pogodbe je na območju EU, ki je prejšnja desetletja bil vojno obarvan, zavladal mir. Zaradi vzpostavitve tega miru, je EU prejela tudi Nobelovo nagrado za mir leta 2012. Ena izmed najpomembnejših pridobitev EU je tudi notranji trg, ki ga je dosegla z Maastrichtsko pogodbo. Kljub temu, da je notranji dobra pridobitev EU, ponekod še vedno prihaja do neizkoriščanja tega (Evropska unija, EU & Jaz, 2020). Z Maastrichtsko pogodbo je EU dobila tudi skupno valuto imenovano Euro (Urad za publikacije, Maastrichtska pogodba o Evropski uniji, 2018). Z njim potrošniki v različnih državah lažje primerjajo cene izdelkov in storitev npr. na internetu, omogoča pa tudi stabilnost samega trga (Evropska unija, EU & Jaz, 2020). Te pogodbe naj bi tudi bile pomoč državam članicam EU, ki želijo iz EU izstopiti. Takšen primer je bil ZK, ki je izstopil iz unije leta 2020 na podlagi 50. člena Pogodbe o Evropski uniji. Ta pravica se je uveljavila komaj po Lizbonski pogodbi leta 2007 in je trenutno edina zakonita pot iz Evropske unije (Pucelj, 2020).

### **4. 2 Pomen pogodb za Slovenijo**

Poleg finančnih in gospodarskih pridobitev, ki jih je Slovenija pridobila ob vstopu v EU, je lahko uveljavila slovenščino kot uradni jezik EU, saj ji to omogoča že Rimska pogodba. S tem se Slovenija sooča z ogroženostjo, ki jo včasih čuti, ker slovenščina velik del človeške zgodovine ni bil uradni jezik (Kalin Golob, 2000). Pomemben vpliv na delovanje Slovenije v EU ima tudi Schengenski sporazum, ker s tem Slovenija pridobi pomembno nalogo evalvacije vsakega migranta, ki želi priti v Schengensko območje. S tem se je odprlo veliko delovnih mest za člane slovenske policije (Kovačič, 2009).

## 5 DISKUSIJA

Med in po predsedovanju Slovenije Svetu EU je bilo mogoče slišati o spoštovanju ali nespoštovanju vladavine prava. Ta tema je zelo relevantna v moji nalogi, saj se lahko vprašamo, ali je država, ki ne upošteva vladavine prava sploh lahko članica EU.

Največji odziv javnosti je na to temo v preteklem letu dobila Poljska. Poljska je prepovedala splav ter skušala utišati pripadnosti LGBTQ+ skupnosti. Čeprav ti dve odločitvi skoraj spoštujeta temeljne človekove pravice, je bil tukaj problem njena izjava, da je poljsko pravo nad evropskim. To je znotraj EU vzbudilo ogorčenje. Da država postane članica EU mora namreč med drugim podrediti dele svojega pravnega sistema evropskemu. To pomeni, da mora država delovati v skladu s temeljnimi pogodbami EU, ki sem jih opisala v tej nalogi. Problem nastane ko država, ki je že v EU nasprotuje njenemu toku, saj za to ni jasnih postopkov ampak sprotne sankcije. Takšne države ne moremo preprosto izključiti iz unije, ker so ti postopki dolgotrajni (primer Brexita), ampak se mora državo nekako sankcionirati. V prihodnosti bi za takšne primere lahko ustvarili pravni akt, na podlagi katerega se državi kršiteljici dodeli kazen.

Med starejšimi vprašanji, ki pa se tudi navezujejo na to nalogo, je tudi prej omenjen Brexit. Z izstopom Združenega kraljestva Velike Britanije in severne Irske (ZK) so bile opazne posledice, ki jih povzroči izstop iz EU. Med najopaznejšimi je ravno sprememba cen zaradi izstopa iz skupnega trga EU. Zaradi prostega pretoka dobrin, ki ga je omogočila Maastrichtska pogodba, so cene izdelkov znotraj EU nizke in pri podobnih izdelkih podobne cene. Po Brexitu pa je bil na območju ZK velik porast cen izdelkov, ki jih uvažajo iz EU. Ker je omejen prost pretok ljudi, ZK primanjkuje tudi tujih delavcev, ki bi opravljali dela, ki jih domači prebivalci ne želijo opravljati.

Opazimo lahko torej, da so pogodbe v EU izjemno pomembne, saj dajejo državljanom članic EU določene »privilegije«, ki imajo velik vpliv na življenje mnogih Evropejcev.

V tem času je še posebej pomembno omenjati pomen pogodb v evropskem prostoru, saj je v njih zapisano, kako mora delovati Evropska komisija, ki soustvarja tudi proračun. Ta je zaradi dobavil različnih cepiv in ostale opreme za boj proti Covid-19 še posebej občutljiv, mora pa EU tudi vzpostavljati mir na njenem ozemlju in spodbujati misel enotnosti ki jo že leta gradi.

## ZAKLJUČEK

Pogodbe na katerih temelji Evropska unija so skriti del našega vsakdana. So temelj vsakega pravnega akta EU in določajo način delovanja ter povezovanja EU. Kljub temu da je od nastanka zametkov EU minilo komaj 70 let se je v tem času velik del namena in delovanja EU spremenil ravno zaradi pogodb. Pogodbe, ki jih podpisujejo države članice, niso le navodila za potek določenih procesov, ampak so tudi dokaz, da si države v Evropi želijo pomagati med seboj in stremijo k povezani skupščini, ki temelji na medsebojnem sodelovanju. Tako sta Pariška in Maastrichtska pogodba usodno vplivali na evropsko zgodovino. Z njuno pomočjo se je namreč začelo obdobje miru in gospodarske rasti za države članice. Maastrichtska pogodba je še posebej pomembna, ker je vzrok, da je EU danes takšna kot je, uveljavi pa tudi skupno valuto Evro. Pomembna je tudi Lizbonska pogodba, saj poleg obnov treh stebrov EU, spremeni tudi Pogodbo o EU in s tem omogoči ZK izstop iz unije. Nasploh pa so pogodbe doživljale veliko uspehov in dosegle tudi cilj povezovanja in vzpostavljanja miru na evropski celini, ki je bil nagrajen tudi z Nobelovo nagrado. Vstop v Evropsko unijo smo izkoristili tudi Slovenci, saj smo tako ne le vstopili v nov trg, ampak tudi uveljavili slovenščino kot evropski jezik.

## VIRI

- Bauman, T. (2010). *Sodišče EU po Lizbonski pogodbi*. Pridobljeno iz <https://dk.um.si/Dokument.php?id=17355>
- Evropska unija. (2020). *EU & Jaz*. Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije.
- Evropska unija. (brez datuma). *Pogodbe in Evropski parlament*. Pridobljeno iz <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/sl/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties>
- Kalin Golob, M. (2000). *Jezikovnokulturni vidiki vključevanja Slovenije v Evropsko unijo*. Pridobljeno iz <http://dk.fdv.uni-lj.si/tip/tip20012KalinGolob.PDF>
- Karba, T. (februar 2011). *Območje svobode, varnosti in pravice po Lizbonski pogodbi*. Pridobljeno iz <https://dk.um.si/Dokument.php?id=20653>
- Kovač, M. (2010). *Ustava in državna ureditev*. Pridobljeno iz [http://www.impletum.zavod-irc.si/docs/Skriti\\_dokumenti/Ustava\\_in\\_drzavna\\_ureditev-Kovac.pdf](http://www.impletum.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Ustava_in_drzavna_ureditev-Kovac.pdf)
- Kovačič, B. (september 2009). *Izvajanje schengenske evalvacije v Sloveniji*. Pridobljeno iz <https://core.ac.uk/download/pdf/67535241.pdf>
- Ministrstvo za javno upravo. (2021). *Kaj je Lizbonska pogodba?* Pridobljeno iz <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/o-demokracijskih-procesih/demokracija-v-eu/kaj-je-lizbonska-pogodba.html>
- Pucelj, T. (2020). *Problematika izstopa države članice iz Evropske unije*. Pridobljeno iz <https://revis.openscience.si/IzpisGradiva.php?id=7278>
- Senegačnik, J. (2021). *Geografija sodobne Evrope. Učbenik za 2. in 3. letnik gimnazije*. Ljubljana: Modrijan izobraževanje.
- Škabar, G. (junij 2003). *Razvoj evropske integracijske misli*. Pridobljeno iz [http://www.cek.ef.uni-lj.si/u\\_diplome/skabar830.pdf](http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/skabar830.pdf)
- Urad za publikacije. (26. oktober 2012). *Pogodbe o delovanju Evropske unije*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=SL>



Urad za publikacije. (11. december 2017). *Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, Pogodba ESPJ*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0022>

Urad za publikacije. (14. marec 2017). *Rimska pogodba (EGS)*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0023>

Urad za publikacije. (4. april 2018). *Amsterdamska pogodba*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/LSU/?uri=CELEX:11997D/TXT>

Urad za publikacije. (21. marec 2018). *Bruseljska pogodba (Pogodba o združitvi)*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/LSU/?uri=CELEX:11965F/TXT>

Urad za publikacije. (4. april 2018). *Enotni evropski akt*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0027>

Urad za publikacije. (21. marec 2018). *Maastrichtska pogodba o Evropski uniji*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0026>

Urad za publikacije. (21. marec 2018). *Pogodba iz Nice*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/LSU/?uri=CELEX:12001C/TXT>

Urad za publikacije. (brez datuma). *Veljavne pogodbe*. Pridobljeno iz <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>